

CRNA GORA

MINISTARSTVO ODRŽIVOG RAZVOJA
I TURIZMA

**Prvi godišnji izvještaj o implementaciji
Komunikacione strategije održivog razvoja Crne Gore**

za period januar – decembar 2011. godine

Decembra 2011. godine

1. UVOD

Radi poboljšanja implementacije koncepta održivog razvoja, Kancelarija za održivi razvoj (Kancelarija, KOR), sadašnje **Odjeljenje za podršku Nacionalnom savjetu za održivi razvoj** (u daljem tekstu: Odjeljenje za NSzOR) u Ministarstvu održivog razvoja i turizma je, u saradnji sa Vladom Holandije pripremila **Komunikacionu strategiju održivog razvoja Crne Gore** 2011-2013. godine (KSOR), zajedno sa jednogodišnjim Akcionim planom za 2011. godinu.

Ova Strategija, usvojena na sjednici Vlade Crne Gore 23. decembra 2010. godine, za **osnovni cilj** ima da podrži implementaciju *Nacionalne strategije održivog razvoja* (NSOR), jednog od krovnih strateških dokumenata koji definiše dalje razvojne tokove i orijentaciju države. Kao i Strategija održivog razvoja, Komunikaciona strategija je rezultat konsultacija širokog *participativnog procesa* u kome su, pored nacionalnih eksperata, učestvovali i predstavnici različitih društvenih struktura, kao i predstavnici holandske Vlade.

Zbog složenosti i sveprožimajuće prirode koncepta održivog razvoja (u daljem tekstu: OR), Strategijom se definiše **neophodnost uključivanja svih slojeva društva u proces dijaloga o održivom razvoju** (KSOR: ciljne grupe). U skladu sa tim, Strategija preporučuje **postepeni – gradualni pristup** u razvoju komunikacionih aktivnosti. Jedan od osnovnih smjernica za sprovođenje definisanih samom Strategijom je da, ukoliko se predviđeni ciljevi iz određenih razloga ne ispune u datom roku, ne treba prelaziti na sljedeći stadijum sve dok se ne uspostave temelji neophodni za sprovođenje predviđenih kasnijih mjera i aktivnosti.

Prioritetni cilj za prvu godinu važenja Strategije je unaprijeđenje komunikacionih kapaciteta i uspostavljanje mehanizama za koordinaciju i izgradnju neophodnih partnerstava u društvu.

- U **2012. godini**, KSOR predviđa intenziviranje javnog dijaloga i postizanje širokog društvenog konsenzusa o održivom razvoju.
- U **trećoj godini** primjene ovog dokumenta fokus na intenzivnom javnom zagovaranju koncepta održivog razvoja.

Struktura Strategije sadrži sljedeće elemente:

- uvodni dio (edukativan, ima za cilj upoznavanje čitalaca sa *konceptom održivog razvoja* koristeći izvode iz Nacionalne strategije održivog razvoja (vizija, misija, temelji i principi OR-a),
- dosadašnja komunikaciona praksa (jedna od glavnih poruka je da iako je generalno uočen **pozitivan stav** najšire javnosti **prema terminu „održivi razvoj**“, većina ispitanika *nije upoznata sa njegovim tačnim značenjem*, ili ga poistovjećuje sa „zelenim pitanjima“. Isto tako, ni službenici u nadležnim ministarstvima često nijesu dovoljno upoznati sa ovim konceptom, niti načinom na koji su teme kojima se bave u svom resoru sa njim povezane),
- proces pripreme i metodologija izrade dokumenta,
- ciljevi, ciljne grupe/javnosti,
- smjernice za javno zagovaranje koncepta održivog razvoja, kao i
- konkretne aktivnosti i projekti za 2011. godinu (Akcioni plan).

Strategija predviđa **godišnje izvještavanje o sprovođenju sadržanih smjernica** i, ključno, mjera iz važećeg Akcionog plana, za šta je **zadužena** tadašnja **Kancelarija za održivi razvoj**. Ocjene godišnjih izvještaja treba da posluže kao osnovne smjernice za izradu akcionog plana za sljedeću godinu.

1.1 Institucionalni okvir za sprovođenje KSOR-a

Sama Strategija jasno opisuje stanje u Crnoj Gori u oblasti komunikacija i odnosa s javnošću, predstavlja glavne izazove i daje preporuke za njihovo prevazilaženje. Iako brojni, postojeći ljudski resursi u ovoj oblasti skoncentrisani su mahom u državnim institucijama (uz određen broj u relevantnim institucijama javnog, poslovnog i civilnog sektora), i izuzetno su razučeni. Mandat matične institucije često vezuje njihov rad za usko definisanu oblast ili praćenje specifičnih projekata. **Komunikatori** su, stoga, **u veoma malom broju slučajeva upućeni na međusobnu saradnju**, razmjenu informacija, povezivanje iskustava i **promovisanje širokog koncepta održivog razvoja na cjelovit i sveobuhvatan način**. Dodatni problem u komuniciranju ovog koncepta predstavlja i nedostatak temeljnog znanja o njegovu tri stuba. Međutim, broj profesionalaca koji su aktivno uključeni u oblast komunikacija i posjeduju neophodna znanja i vještine potrebne za rad sa svim ciljnim grupama predstavlja veliki potencijal za prevazilaženje pomenutih problema.

Imajući u vidu gore navedeno, u **Komunikaciji strategiji održivog razvoja** je identifikovana i definisana **potreba za uspostavljanjem novog institucionalnog okvira** za sprovođenje njenih glavnih poruka, kao i mjera sadržanih u Akcionom planu. Do usvajanja Komunikacione strategije, u Crnoj Gori je kao glavno savjetodavno tijelo za pitanja održivog razvoja postojao **Nacionalni savjet za održivi razvoj** (NSzOR), osnovan 2002. godine, sa **Kancelarijom za održivi razvoj** kao svojim operativnim tijelom. Kao što je navedeno u samoj Strategiji, „zahvaljujući svom specifičnom sastavu, Savjet predstavlja aktivnu vezu sa NVO sektorom, poslovnom zajednicom i ostalim oblicima društvenog organizovanja.”¹ U svom dosadašnjem radu u domenu komunikacija, Savjet se oslanjao na aktivnosti i preporuke svoje radne grupe za komunikaciju sa javnošću, kao i na saradnju sa Vladinim Biroom za informisanje za određene segmente svog rada.

Radi jačanja institucionalnog sistema, a u cilju prevazilaženja prethodno navedenih izazova u sistemu komunikacija, KSOR definiše neophodnost formiranja dva dodatna tijela:

- **Interresorske grupe za komunikaciju održivog razvoja**, koja bi okupljala predstavnike PR službe iz svih resora i
- **Koordinacionog tijela za implementaciju KSOR-a**, koje je zamišljeno da koordiniše, objedinjuje i uvezuje rad svih resora.

Ova struktura ima i jasno definisanu hijerarhiju, koja je vizuelno predstavljena na sljedećem grafikonu²:

Kao što se vidi iz priložene šeme, i u novoj institucionalnoj strukturi, Nacionalni savjet za održivi razvoj je zadržao je strateško-nadzornu funkciju kroz direktnu vezu sa Koordinacionim tijelom, za koje je predviđeno da Savjetu podnosi redovne izvještaje o svom radu. Strategija je predvidjela integrisanje članova Radne grupe Savjeta za komunikacije sa javnošću u rad Koordinacionog tijela, po njegovom uspostavljanju. Kancelarija za održivi razvoj je, u institucionalnom okviru predloženim Strategijom, postavljena kao organizaciono-stručni oslonac cjelokupnog sistema, imajući u vidu da Kancelarija u svom mandatu ima zaduženje da osigura efikasnu koordinaciju unutar resora i između Vladinih institucija i ostalih činilaca društva.

¹ Komunikaciona strategija održivog razvoja Crne Gore (KSOR), strana 32

² Grafikon preuzet iz KSOR-a, strana 32

1.2 Neophodnost jačanja kapaciteta Kancelarije za održivi razvoj

Kako bi **Kancelarija** mogla da **ispuni ovako značajno uvećan mandat** koji je definisan odrednicama Strategije, **predviđeno je** njeno **kadrovsko, finansijsko i organizaciono jačanje**. Kao što je navedeno u dokumentu, „bez adekvatnog unaprjeđenja komunikacionih kapaciteta KOR-a ne bi bilo moguće „uvezati” postojeće resurse na način koji zahtijeva priroda i opseg zacrtanih ciljeva.”³

Kao centralno tijelo zaduženo za koordinaciju aktivnosti, implementaciju akcionih planova i Strategije, te internu komunikaciju i redovnu evaluaciju sprovođenja KSOR-a, identifikovano je kao neophodno da Kancelarija za održivi razvoj „bude kadrovski ojačana za šest (6) profesionalaca iz oblasti komunikacija, tako da na komunikacionim poslovima radi sljedeća struktura zaposlenih:”⁴

- šef komunikacionog tima KOR-a – zadužen da vodi i koordinira komunikacioni proces,
- osoba zadužena za odnose s javnošću,
- osoba zadužena za internu komunikaciju između svih aktera uključujući javni sektor, lokalne samouprave, poslovni, civilni i akademski sektor,
- osoba zadužena za administriranje web stranice i ostalih *on line* sadržaja,
- osoba zadužena za marketinško-promotivne aktivnosti,
- osoba zadužena za monitoring, kontinuiranu evaluaciju implementacije Komunikacione strategije i godišnjih akcionih planova, te analitički monitoring medija i istraživanja javnog mnjenja.

Strategijom je predviđenom da je **zapošljavanje novih eksperata** za komunikacije trebalo da **prati gradualni odnosno postepeni pristup** na kojem je utemeljena sama Strategija – da se u svakoj godini važenja KSOR-a broj zaposlenih poveća za dva.

Strategija, takođe, navodi potrebu **obezbjedivanja kvalitetne eksterne konsultantske podrške** i mehanizama obuke u fazi unaprijeđivanja postojećih komunikacionih kapaciteta, kao i **međunarodnu podršku** kroz odgovarajuće projekte.

Ukoliko, iz bilo kojih razloga, opisana struktura ne bude uspostavljena, **alternativna opcija** opisana u Strategiji je **outsourcing**, ili angažovanje eksternih eksperata. Međutim, takođe se jasno navode nedostaci takvog pristupa koji je skuplji, istovremeno ne gradeći unutrašnje kapacitete za bavljenje komuniciranjem koncepta održivog razvoja.

2. IZAZOVI

Na bazi preporuka KSOR-a kao i zaključaka 19. sjednice Nacionalnog savjeta za održivi razvoj na kojoj je Strategija razmatrana prije konačnog usvajanja, Vlada Crne Gore je na sjednici od 23. decembra 2010. godine, odredila **budžet za sprovođenje AP KSOR-a** u iznosu od **jedne polovine traženih sredstava** (ukupno € 127, 200) kao i **zapošljavanje dva nova službenika** koja bi radila na njegovom sprovođenju. Naglašeno je da opredijeljena sredstva treba da posluže kao „seed money,” pomoću kojeg bi se osigurao ostatak sredstava od donatora.

Međutim, usled restrikcija u budžetu koje su nastupile kao posledica svjetske ekonomske krize i usvojenih mjera štednje, tadašnjoj Kancelariji za održivi razvoj **nijesu dodijeljena tražena sredstva**, a nije došlo **ni do zapošljavanja predviđenog kadra**. Sprovođenje decembarskih zaključaka Vlade prvobitno je odloženo zbog

³ KSOR, str. 16

⁴ KSOR, str. 34

administrativnih procesa integracije Kancelarije u Ministarstvo održivog razvoja i turizma u okviru nove sistematizacije Vlade od 2011. godine, kada se rukovalo pretpostavkom da bi PR služba novog resora mogla da preuzme neke od dužnosti koje su bile namijenjene novo-zaposlenim službenicima KOR-a. Međutim, kako u navedenom organu svega tri zaposlena pokrivaju odnose sa javnošću za postojećih devet sektora ministarstva, ovakvo rješenje je bilo nemoguće u potpunosti realizovati.

Zbog nedostatka novca i kadra, aktivnosti predviđene Akcionim planom za 2011. godinu nisu mogle da budu sistematski sprovedene. Pored uspostavljanja institucionalnog sistema koji je Strategija propisala, što će najvećim dijelom i biti predmet ovog izvještaja, dodatno su sprovedene samo one aktivnosti za koje je KOR odnosno Odjeljenje za podršku NSzOR-u u imalo sredstva u okviru projektnih aktivnosti sa Vladom Holandije (kao što su izrada priručnika za obuku državnih službenika o održivom razvoju i uspostavljanje dijaloga sa privrednim sektorom i popularizacija koncepta društveno odgovornog poslovanja).⁵

Budžetom za 2012. godinu, Odjeljenje je **ponovo tražilo odobrena sredstva** u decembru prošle godine, što još uvijek nije odobreno. Prvi korak u sprovođenju KSOR-a, po odobrenju određenog budžeta, trebalo bi da bude revidiranje Akcionog plana kako bi propisane mjere mogle biti implementirane koristeći raspoloživa sredstva.

3. IMPLEMENTACIJA KSOR-a

Prateći organizaciju samog Akcionog plana Komunikacione strategije održivog razvoja, u nastavku slijedi tabelarni prikaz sprovedenih komunikacionih aktivnosti/projekata po ciljnim grupama:

a) CILJNA GRUPA – NAJŠIRA JAVNOST

Od ukupno 12 mjera sa predviđenim budžetom od € 157.000, u izvještajnom periodu **u potpunosti** je realizovana **ukupno 1 mjera** (8.3%), što je isti broj mjera sa statusom realizacije **djelimično**.

Slijede detaljne informacije o sprovedenim mjerama:

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET€
Objavljivanje intervjua članova NSOR i stručnjaka na teme održivog razvoja	KOR, NSzOR, Koordinaciono tijelo za implementaciju Komunikacione strategije, Ekspertski pul stručnjaka za OR	Štampani i elektronski mediji	MART – DECEMBAR	Broj objavljenih intervjua	

Mjera je **djelimično** sprovedena. Zbog nedostatka kvalifikovanog kadra, nisu objavljivani stručni članci, ali su aktivnosti Savjeta (redovne sjednice, priprema *Analize o ostvarenjima i izazovima ekološke države* i organizovanje događaja *Razgovori o budućnosti Ekološke države – u susret Trećem svjetskom samitu o održivom razvoju*) bile medijski praćene kroz novinske članke, televizijske priloge, intervjue i gostovanja.

⁵ Projekat pod nazivom „Podsticanje dijaloga i partnerstava za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori“ u vrijednosti od € 22.832 Vlada Crne Gore je započela sa Vladom Holandije u februaru 2011. godine. Cilj projekta je da pomogne Odjeljenju u nastojanju da doprinese konkretnoj implementaciji koncepta održivog razvoja u javnom i privatnom sektoru. Projekat obuhvata 3 komponente: 1. *Izradu priručnika za društveno odgovorno poslovanje za mala i srednja preduzeća i obuku trenera za korišćenje priručnika među odabranim predstavnicima društvenih aktera*; 2. *Razvoj ujednačene platforme za obuku nacionalnih i lokalnih službenika o ključnim temama održivog razvoja*; i 3. *Jačanje kapaciteta za operacionalizaciju novo-formiranog institucionalnog sistema održivog razvoja na lokalnom nivou (u opštini Danilovgrad)*.

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Manifestacija obilježavanja 20-te godišnjice proglašenja Crne Gore za ekološku državu	Nadležna ministarstva, IRG, KOR	Relevantne NVO	SEPTEMBAR	Realizacija aktivnosti, broj učesnika manifestacije, obim i priroda medijskih objava	10.000

Mjera je **u potpunosti** sprovedena – povodom obilježavanja dvadesetogodišnjice proglašenja Crne Gore ekološkom državom, u doskorašnjoj zgradi Vlade organizovani su 16. novembra *Razgovori o budućnosti Crne Gore kao ekološke države u kontekstu priprema za Treći svjetski samit o održivom razvoju u Rio de Ženeiru*. U Razgovorima su učestvovali predsjednik Crne Gore, koji je otvorio događaj, ministri i pomoćnici ministara kao i predstavnici svih društvenih struktura, jedinica lokalne samouprave, biznis zajednice, nevladinog sektora i stručnih i naučnih institucija.

Zbog prethodno navedenih razloga, dodatne mjere Akcionog plana KSOR-a nijesu sprovedene tokom 2011. godine.

b) CILJNA GRUPA – DRŽAVNE INSTITUCIJE, LOKALNA UPRAVA, RELEVANTNE JAVNE INSTITUCIJE

Od ukupno 21 mjere sa predviđenim budžetom od € 60.000, u izvještajnom periodu **u potpunosti** su realizovane **ukupno 3 mjere** (14.3%) a **djelimično ukupno 2 mjere** (9.5%).

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Pokretanje inicijative za osnivanje Interresorske grupe Vlade CG za održivi razvoj	NSzOR, KOR, Vlada CG		JANUAR – FEBRUAR	Realizacija aktivnosti, Odluka o osnivanju interresorske grupe za OR	
Konstituisanje Koordinacionog tijela za implementaciju komunikacione strategije OR i usvajanje pravilnika o načinu rada i odlučivanja ovog tijela	NSzOR, KOR, Biro za informisanje Vlade CG		JANUAR – FEBRUAR	Realizacija aktivnosti	

Obije navedene mjere su **u potpunosti** sprovedene, iako druga tek u novembru mjesecu, zbog prethodno navedenih izazova u sprovođenju KSOR-a (vidjeti poglavlje 2). U nastavku (poglavlje 3.1 i 3.2) slijedi detaljan opis preduzetih aktivnosti:

3.1 Interresorska grupa za komunikaciju održivog razvoja

Prema jednoj od glavnih odrednica Strategije, u **martu 2011.** godine formirana je **Interresorska grupa za komunikaciju održivog razvoja**. Ova grupa predstavlja jedan od ključnih elementa institucionalnog okvira za sprovođenje KSOR-a. Njen mandat je da:

1. Prati i izvještava o implementaciji KSOR-a i **akcionih planova KSOR-a**;
2. Učestvuje u izradi **akcionih planova**;
3. Učestvuje u aktivnostima koje se tiču održivog razvoja u resornim ministarstvima, a nisu navedene i/ili predviđene Akcionim planom KSOR-a;
4. Osigurava i podstiče kontinuiranu razmjenu informacija.

Godišnji akcioni planovi KSOR-a ujedno su i okvir za rad Grupe, koja pored *Koordinacionog tijela za implementaciju KSOR-a* odgovara i *Nacionalnom Savjetu za održivi razvoj (NSzOR)*, čiji je predsjednik premijer Igor Lukšić.

Članovi ove grupe su predstavnici 16 ministarstava i dva kabineta potpredsjednika Vlade zaduženi za poslove odnosa sa javnošću (kompletan sastav članova grupe, kao i više detalja o njenom mandatu, mogu se naći u Poslovniku o radu, usvojenom od strane Grupe u aprilu mjesecu o.g).

Radnom grupom predsjedava predstavnik jednog od resora – kabineta uključenih u rad Grupe. Predsjedavanje je **rotirajuće** na svaka **četiri mjeseca**, što se poklapa sa sastancima *Koordinacionog tijela za implementaciju KSOR-a*, kojem predsjedavajući Grupe podnosi izvještaj o četvoromjesečnom radu i, kao predstavnik svih resora u Vladi u oblasti odnosa sa javnošću, učestvuje u radu Tijela. Tokom prvog osmomjesečnog perioda, Grupom je predsjedavalo Odjeljenje za podršku NSzOR-u, koje ima i stalnu ulogu Sekretarijata grupe.

Rezultati:

U toku prva dva kvartala, istakli su se sledeći rezultati rada ove Grupe:

1. Izrada i usvajanje **Poslovnika o radu** Interresorske grupe za komunikaciju održivog razvoja (dokument priložen u Aneksu 1);
2. Izrada i distribucija **prvog dvojezičnog Biltena** Interresorske grupe **o održivom razvoju;**

U **prvom broju**, široki koncept održivog razvoja predstavljen je kroz prizmu **devet državnih resora**. Fokus ovog uvodnog izdanja Biltena je, u skladu sa idejom o uvezujućem duhu održivog razvoja, kampanja Ministarstva održivog razvoja i turizma pod nazivom *Ekološka nit koja nas spaja*.

3. **Aktivno učešće** pojedinih članova Grupe u okviru **projekta** Vlade Crne Gore i Vlade Holandije pod nazivom „*Podsticanje dijaloga i partnerstava za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori*“ (više detalja u fusnoti 5);
4. Uspostavljena **mailing lista** Grupe;
5. Vidni pomaci u **jačanju interresorske saradnje** između institucija koje učestvuju u radu Grupe.

3.2 Koordinaciono tijelo za implementaciju KSOR-a

Koordinaciono tijelo za implementaciju Komunikacione strategije održivog razvoja (u daljem tekstu: „Koordinaciono tijelo“ ili „Tijelo“) predstavlja **jedan od ključnih elementa** institucionalnog okvira za sprovođenje Komunikacione strategije održivog razvoja (KSOR). Tijelo ima sljedeće zadatke i nadležnosti:

- Održava sastanake posvećene koordinaciji i operativnoj razradi komunikacionih aktivnosti jednom mjesечно;
- Obavezno se sastaje uoči sjednica Savjeta kojem prezentira četvoromjesečne izvještaje o radu;
- Predlaže Savjetu godišnje akcione planove;
- Podnosi Savjetu godišnje izvještaje o implementaciji Strategije, kao i izvještaje o implementaciji godišnjih akcionih planova.

Koordinaciono tijelo je pod direktnom nadležnošću Nacionalnog savjeta, a čine ga predstavnici: *Vladinog Biroa za informisanje, Radne grupe za komunikacije sa javnošću NSzOR-a, Zajednica Opština Crne Gore, Privredne Komore Crne Gore, NVO Proizvodnja zdrave hrane* kao i *NVO Društvo mladih ekologa Nikšića* (čiji su predstavnici ujedno i članovi Savjeta) i Odjeljenja za podršku NSzOR-u, koje ima ulogu sekretarijata Tijela.

Na prvom, konstitutivnom, sastanku održanom početkom novembra mjeseca, usvojen je **Poslovnik o radu Koordinacionog tijela** (Aneks 2), a Rješenje o njegovom formiranju biće donešeno u narednom periodu.

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Uspostavljanje e-mailgrupe (Google Group) šire grupe aktera uključenih u proces, kontinuirana razmjena informacija	KOR, IRG		MARČ, KONTINUIRANO	Realizacija aktivnosti, broj poslanih e-mail poruka	

Mjera je **u potpunosti** sprovedena – uz kašnjenje zbog nemogućnosti pronalaska odgovarajuće platforme, grupa je formirana u decembru mjesecu.

Redovna razmjena informacija kanalima predviđenim za internu komunikaciju	KOR, IRG	Svi akteri komunikacione strukture	KONTINUIRANO	Broj informacija distribuiran kanalima interne komunikacije	
---	----------	------------------------------------	--------------	---	--

Mjera je **djelimično** sprovedena. Naime, informacije o relevantnim komunikacionim aktivnostima u pojedinačnim resorima razmjenjivane su na sastancima Interresorske grupe, i sakupljanje u bazu podataka koja se distribuira uz zapisnike sa sastanaka.

Pokretanje inicijative kod parlamentarnih stranaka da održivi razvoj uvrste u red svojih programskih opredjeljenja	NSZOR,	Skupština CG	APRIL	Realizacija aktivnosti, broj parlamentarnih partija koje su uvrstile OR u svoja programska opredjeljenja	
--	--------	--------------	-------	--	--

Mjera je **djelimično** sprovedena u okviru *Analize o ostvarenjima i izazovima ekološke države*, koju je Nacionalni savjet za održivi razvoj pripremio u julu o.g, a Vlada usvojila u septembru o.g. Jedna od ključnih preporuka Analize je da je nužno uspostavljanje direktnije veze sa Skupštinom kako u definisanju smjernica za budući održivi razvoj Crne Gore tako i u praćenju sprovođenja strateških dokumenata iz ove oblasti. Kao jedna od preporuka Savjeta, Vlada je Analizu dostavila Skupštini na uvid. Dodatno, ovakav stav bio je jedna od ključnih zaključaka skupa *Razgovori o budućnosti Ekološke države – u susret Trećem svjetskom samitu o održivom razvoju*, koji je Savjet organizovao 16. novembra. Od strane Skupštine najavljeno je da će se tema ekološke države i održivog razvoja biti predmet neke od sljedećih zasijedanja.

Zbog prethodno navedenih razloga, dodatne mjere Akcionog plana KSOR-a nijesu sprovedene tokom 2010-2011. godine.

c) CILJNA GRUPA – POSLOVNI SEKTOR

Od ukupno 4 mjere sa predviđenim budžetom od € 7.000, u izvještajnom periodu **u potpunosti** je realizovana **ukupno 1 mjera** (25%), a **djelimično**, takođe, **ukupno 1 mjera** (25%).

Slijedi detaljni pregled sprovedenih mjera:

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Održavanje inicijalnog sastanka sa relevantnim biznis asocijacijama i postizanje dogovora o modelima partnerstva u oblasti OR i saradnje u implementaciji Akcionog plana komunikacionih aktivnosti.	KOR, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	Privredna komora CG, Unija poslodavaca, Montenegro biznis alijansa	JANUAR	Realizacija aktivnosti	

Mjera je u **potpunosti** sprovedena u okviru projekta Vlade Crne Gore i Vlade Holandije (detaljan opis projekta nalazi se u fusnoti 5).

Organizacija seminara za privrednike o održivom razvoju i društvenoj odgovornosti preduzeća	KOR, Direkcija za razvoj malih i srednjih preduzeća	Privredna komora CG, Unija poslodavaca, Montenegro biznis alijansa, Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO), UNDP	APRIL - OKTOBAR	Broj održanih seminara, broj polaznika koji su pohađali kurseve, evaluacija polaznika	2.000
---	---	--	-----------------	---	-------

Mjera je **djelimično** sprovedena u okviru prve komponente projekta sa Vladom Holandije pod nazivom „Podsticanje dijaloga i partnerstava za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori.“ U okviru prve komponente, 7. i 8. decembra organizovana je radionica na temu društveno-odgovornog poslovanja (DOP) koja je okupila predstavnike javnog, poslovnog i civilnog sektora, državnih resora i lokalne zajednice, kao i holandske eksperte koji su vodili radionicu. U toku sljedeće godine, dvije dodatne radionice biće organizovane sa privrednicima kao i formirana neformalna mreža za DOP čiji članovi će biti predstavnici svih relevantnih struktura. Takođe, do kraja decembra o.g. u saradnji sa Kancelarijom Programa Ujedinjenih Nacija za razvoj i kabinetom potpredsjednika Vlade za ekonomsku politiku i finansijski sistem, Odjeljenje sprovodi aktivnost izrade analize nivoa uključenosti koncepta DOP-a u nacionalne politike Crne Gore.

d) CILJNA GRUPA – CIVILNI SEKTOR

Od ukupno 4 mjere, u izvještajnom periodu **djelimično** je realizovana **ukupno 1 mjera** (25%).

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Održavanje inicijalnog sastanka sa relevantnim NVO i postizanje dogovora o modelima partnerstva u oblasti OR i saradnje u implementaciji Akcionog plana komunikacionih aktivnosti. Iniciranje umrežavanja NVO koje se bave OR	KOR, NSzOR	NVO sektor	FEBRUAR	Realizacija aktivnosti	

Mjera je **djelimično** sprovedena – nevladine organizacije aktivno su uključene u sve aktivnosti Kancelarije odnosno Odjeljenja za podršku NSzOR-u. Četiri nevladine organizacije aktivno učestvuju u radu Nacionalnog savjeta za održivi razvoj, njegovih radnih grupa kao i događaja koje Savjet organizuje. Tokom definisanja konkretnih aktivnosti za prethodno opisani projekat sa Vladom Holandije, NVO sektor je bio uključen u prvu komponentu, koja se tiče društveno-odgovornog poslovanja.

e) CILJNA GRUPA – MEDIJI

Od ukupno 11 mjera sa predviđenim budžetom od € 10.500, u izvještajnom periodu **djelimično** je realizovana **ukupno 1 mjera** (9.09%).

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Redovno slanje saopštenja za medije, održavanje press konferencija, periodično održavanje brifinga za novinare specijalizovane za OR	KOR, NSzOR, Biro za informisanje Vlade CG		KONTINUIRANO	Broj saopštenja za medije, broj medijskih objava, rezultati analitičkog monitoringa medija na temu OR	

Mjera je **djelimično** sprovedena u okviru redovnih aktivnosti Odjeljenja, PR službe Ministarstva održivog razvoja i turizma, kao i PR službi resora čiji su predstavnici članovi Interresorske grupe za komunikaciju održivog razvoja.

Imajući u vidu nedostatak sredstava i stručnih kapaciteta u KOR-u za oblast komunikacija, ostale mjere predviđene za ovu grupu (poput organizovanje sastanka sa glavnim urednicima relevantnih nacionalnih i lokalnih medija radi obezbjeđivanja partnerstva na afirmaciji principa održivog razvoja i NSOR, obuka novinara na teme održivog razvoja) nisu mogle da budu realizovane.

Međutim, treba napomenuti da je, nezavisno od sprovođenja mjera iz KSOR-a, kancelarija Regionalnog centra za životnu sredinu za Centralnu i Istočnu Evropu (REC) u Crnoj Gori, uz finansijsku podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država, sprovedla projekat **“Uloga i značaj novinarstva u podizanju ekološke svijesti u Crnoj Gori,”** čije aktivnosti su bile vezane za podizanje ekološke svijesti medija i šire populacije. Projekat je ojačao svijest javnosti o pitanjima životne sredine u Crnoj Gori, kroz unaprijeđenje znanja novinara, iz elektronskih i štampanih medija u zemlji, o specifičnim pitanjima vezanim za životnu sredinu, globalnim trendovima i standardima EU. Projekat je realizovan u saradnji sa tadašnjim Ministarstvom za uređenje prostora i zaštitu životne sredine Crne Gore, u periodu od 1. septembra 2010 - 1. septembar 2011.

f) CILJNA GRUPA – OBRAZOVNE INSTITUCIJE (FORMALNE I NEFORMALNE)

Od ukupno 3 mjere sa predviđenim budžetom od € 17.000, u izvještajnom periodu **pretežno** je realizovana **1 mjera** (33.33%) a **djelimično** je realizovana, takođe, **1 mjera** (33.33%).

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Obuka predavača (TOT) za OR koji će biti angažovani na obuci u okviru neformalnih obrazovnih institucija	Uprava za kadrove	KOR, NSzOR	FEBRUAR – APRIL	Broj TOT kurseva, broj obučanih predavača	
Izrada nastavnih materijala (edukativni kit) za obuku odraslih o održivom razvoju	KOR	Centar za stručno obrazovanje i Uprava za kadrove	APRIL	Realizacija aktivnosti	7.000

Obije mjere se sprovode u okviru ranije pomenutog projekta **„Podsticanje dijaloga i partnerstava za održivi razvoj između Vlade i biznis sektora u Crnoj Gori“** koji se sprovodi između Vlada Crne Gore i Holandije. Prva mjera je **pretežno** sprovedena, dok su aktivnosti na realizaciji druge mjere **djelimično sprovedene** u saradnji sa Upravom za kadrove Crne Gore.

U okviru druge komponente projekta, **uspostavljena je saradnja** sa relevantnim **institucijama** koje se bave **održivim razvojem** u

Hrvatskoj i Srbiji. Naime, dogovorena je zajednička saradnja u oblasti obrazovanja državnih službenika za OR: kao prvi korak, iskoristiće se opšti priručnik za obuku o OR-u koji su u G2G projektu sa Vladom Holandije izradili partneri iz Hrvatske. Priručnik bi se adaptirao u odnosu na nacionalne okolnosti i primjere dobre prakse.

U **oktobru** mjesecu, predstavnici Odjeljenja, kao i predstavnici Ministarstva prosvjete i sporta, Ministarstva unutrašnjih poslova, Ministarstva vanjskih poslova i evropskih integracija kao i Ministarstva odbrane, **učestvovali su u dvodnevnoj obuci** zasnovanoj na hrvatskom priručniku, koju su održali treneri iz Hrvatske.

Budući koraci u okviru ovo projekta uključuju:

- prilagođavanje priručnika nacionalnom kontekstu Crne Gore (definisano je uži tim);
- definisanje crnogorskih trenera iz grupe polaznika treninga i njihovo dalje obučavanje;
- uvrštavanje treninga u godišnji plan obuka Uprave za kadrove;
- dalji rad na izradi metodologije za specijalizovane priručnike za pojedine teme održivog razvoja.

g) CILJNA GRUPA – MEĐUNARODNA JAVNOST (MEĐUNARODNI PREDSTAVNICI U CRNOJ GORI I RELEVANTNE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE KOJE NIJESU ZASTUPLJENE U CG)

Od ukupno 5 mjera sa predviđenim budžetom od € 3.000, u izvještajnom periodu **u potpunosti je realizovana** ukupno 1 mjera (20%), a **djelimično ukupno 2 mjere** (40%).

Slijede detaljne informacije o sprovedenim mjerama:

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
news letter-a na engleskom jeziku o aktivnostima KOR-a, NSzR-a i Vlade CG koja se tiču održivog razvoja i realizacije projekata	nje Vlade CG		FEBRUARA DO DECEMBRA	Sti, broj međunarodnih adresa na koje se upućuju News Letter, povratna reakcija	

Aktivnosti na sprovođenju ove mjere su djelimično sprovedene. Imajući u vidu da je Interresorska grupa formirana tek u martu mjesecu 2011. godine, i da nijesu obezbijedena dodatna sredstva, niti je zapošljena dodatna osoba u Odjeljenju koja bi imala ulogu sekretara grupe, Grupa je do objavljivanja Izvještaja objavila samo jedan Bilten. Drugi je u pripremi i njegovo objavljivanje se očekuje do kraja 2011. godine.

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Apliciranje kod donatora sa projektima koji su predviđeni Akcionim planom komunikacionih aktivnosti	KOR, Vladini relevantni resori, relevantne NVO i poslovne socijacije		KONTINUIRANO	Broj projektnih aplikacija, broj odobrenih projekata, ukupna godišnja vrijednost realizovanih projekata	

Aktivnosti na sprovođenju ove mjere su djelimično sprovedene kroz apliciranje za projekat sa Vladom Holandije (vidjeti fusnotu 5 za detaljnije informacije). Zbog toga što većina donatora traži kofinansiranje za svoje donacije, nije bilo moguće podnošenje dodatnih aplikacija.

AKTIVNOST/ PROJEKAT	NOSILAC AKTIVNOSTI	PARTNERI	PERIOD REAL.	NAČIN EVALUACIJE	BUDŽET €
Redovno pozivanje međunarodnih predstavnika u CG na organizovane događaje vezane za OR	KOR			KONTINUIRANO	

Mjera je **u potpunosti** sprovedena i sprovodi se kontinuirano: u toku 2011. godine, Kancelarija odnosno Odjeljenje organizovala je 11 događaja koji su bili otvoreni za širu javnost (radionica, okruglih stolova,

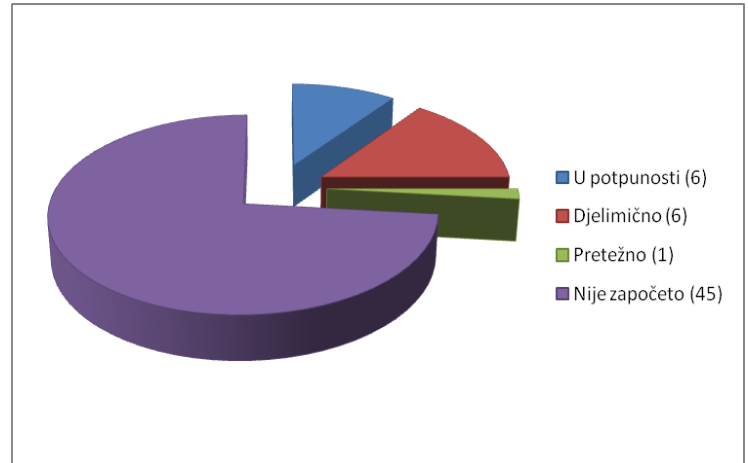
edukativnih časova, izložbi), na koje su, gdje god je bilo moguće, pozivani međunarodni predstavnici u Crnoj Gori.

4. ZAKLJUČCI I PREPORUKE

4.1 Pregled stepena sprovedenosti mjera u AP KSOR

Od ukupno 60 mjera predviđenih Akcionim planom Komunikacione strategije održivog razvoja, u potpunosti realizovano je 6 mjera (10%), djelimično je sprovedeno 9 mjera (15%), a pretežno ukupno 1 mjera (1.7%).

Nije započeto sprovođenje ukupno 44 od 60 mjera, što čini 73.3% svih mjera definisanih Akcionim planom.

Kao što se vidi iz priloženog grafikona, svega 6 mjera iz Akcionog plana je u potpunosti završeno.

Pozitivni pomaci: Ističe se rad sa ciljnom grupom *Državne institucije, lokalna uprava, relevantne javne institucije*, gdje je ostvaren primjetan napredak. Realizovane mjere se u najvećem broju tiču uspostavljanja institucionalnog okvira za komunikaciju održivog razvoja, i to su mjere koje nisu zahtijevale dodatna finansijska sredstva kao ni konkretnu komunikološku ekspertizu, pa su mogle da budu sprovedene u okviru postojećih kapaciteta Odjeljenja za NSZOR.

Najmanji progres: Najmanje je urađeno za **ciljne grupe** za koje je trebalo uložiti najveća finansijska sredstva, uključujući ciljnu grupu *Najšira javnost* (gdje je bilo predviđena intezivna medijska kampanja) i ciljnu grupu *Mediji* (uključujući izradu i distribuciju medijskog paketa o osnovama koncepta održivog razvoja, kao i pokretanje emisije o ovom konceptu u saradnji sa televizijom Crne Gore).

Kao što je u uvodnom poglavlju ovog Izvještaja predstavljeno, **prioritetni cilj za prvu godinu** važenja Strategije je unaprjeđenje komunikacionih kapaciteta i uspostavljanje mehanizama za koordinaciju i izgradnju neophodnih partnerstava u društvu⁶. Analiza sprovedenih mjera pokazuje da **ciljevi za prvu godinu nijesu zadovoljeni u odgovarajućoj mjeri**. U najvećem dijelu, uspostavljen je mehanizam za koordinaciju, ali je zbog nedostatak sredstava, **rad novoformiranih tijela bio ograničen i nedovoljan** za efikasno sprovođenje ostalih mjera predviđenih Strategijom.

Ključni izazovi u funkcionisanju uspostavljenog institucionalnog sistema:

1. **Nedostatak sredstava za finansiranje** odnosno **realizaciju** cjelokupnog **Akcionog plana**, koja je trebalo da predstavlja osnov za održavanje sastanaka kako Interresorske grupe tako i Koordinacionog tijela.

⁶ KSOR, str. 26

2. Nemogućnost **organizovanja dvomjesečnih sastanaka** odnosno **doslovnog praćenja Poslovnika** zbog prethodno navedenih razloga.
3. **Nedostatak aktivnosti i često odsustvo članova Interresorske Grupe:**
 - **članstvo i rad u Grupi kao međuresorskom koordinacionom mehanizmu** još uvijek se ne osjeća kao dio redovnih obaveza svakog od članova, već kao **dodatni teret**, što kao posledicu ima neredovno prisustvo većine članova,
 - **nemogućnost osiguranja finansijske nadoknade** za članove Grupe odnosno dodatne motivacije za aktivno učešće svih članova.

Iako je primjetno **jačanje postojećih partnerstava** unutar aktivnih članova Interresorske grupe, **nije došlo do uspostavljanja novih**, naročito **sa medijima** koji su Strategijom definisani kao jedan od ključnih partnera odnosno nosilaca procesa komuniciranja održivog razvoja. Isti problem se, nažalost, susrijeće i prilikom uspostavljanja saradnje **sa lokalnom samoupravom**, koja je ključna za konkretno sprovođenje i širenje ideje o održivom razvoju.

4.2 Preporuke

Nužno je da se dobiju fondovi i kapaciteti potrebni za sprovođenje Komunikacione strategije održivog razvoja, koja već drugu godinu za redom izostaju (*ni usvojeni budžet za 2012. godinu ne sadrži ova tražena sredstva*). Međutim, treba uzeti u obzir i realnu situaciju odnosno uticaje ekonomske krize na opšti budžet, i shodno tome, u planiranju aktivnosti za 2012. godinu **osigurati fokus na sve većem institucionalnom povezivanju kapaciteta, njihovom umrežavanju i odgovarajućem redefinisaju budžeta.**

Naročito u kontekstu priprema Crne Gore za učešće na Trećem svjetskom samitu o održivom razvoju koji će se održati sljedeće godine u Brazilu, naglašena je **neophodnost postizanja konsenzusa svih društvenih struktura oko konkretnog razumijevanja koncepta održivog razvoja i njegovog značaja za Crnu Goru**, što je osnovni cilj Komunikacione strategije, a što neće biti moguće u okviru postojećih institucionalnih i finansijskih kapaciteta.

ANEKS 1

POSLOVNIK O RADU INTERRESORSKE GRUPE ZA KOMUNIKACIJU ODRŽIVOG RAZVOJA

Član 1.

MANDAT RADNE GRUPE

Interresorska grupa za komunikaciju održivog razvoja (u daljem tekstu: „Radna grupa“ ili „Grupa“) predstavlja **jedan od ključnih elementa** institucionalnog okvira za sprovođenje Komunikacione strategije održivog razvoja (KSOR). Mandat ove grupe je sledeći:

5. Grupa prati i izvještava o implementaciji KSOR-a i **akcionih planova KSOR-a**;
6. Grupa učestvuje u izradi **akcionih planova**;
7. Učešće u aktivnostima koje se tiču održivog razvoja u resornim ministarstvima, a nisu navedene i/ili predviđene Akcionim planom KSOR-a;
8. Kontinuirana razmjena informacija.

Godišnji akcioni planovi KSOR-a ujedno predstavljaju i okvir za rad Grupe.

Član 2.

PREDSJEDAVANJE RADNOM GRUPOM

Grupa će imati **rotirajuće predsjedavanje**; predstavnik/ica institucije koja u datom periodu vodi Grupom ujedno je i njen predstavnik/ica na sastancima Koordinacionog tijela za implementaciju KSOR-a (svakih četiri mjeseca), na kojima podnosi i **izvještaj** o radu Grupe.

Kako bi se obezbijedio kontinuitet u radu Koordinacionog tijela, ustanovljena je **rotacija na 4 mjeseca**.

Za predsjedavanje svaki član/ica može samostalno kandidovati svoju instituciju, a ukoliko se ovim putem ne dođe do predloga, uzima se abecedni red članova/ica grupe, a usvajanje predloga vrši se dvotrećinskom većinom. Predsjedavanje će biti i formalno podržano od strane matične institucije putem pisma.

Glavna zaduženja predsjedavajuće institucije u datom četvoromjesečnom periodu su: osmišljavanje dnevnog reda, zakazivanje i vođenje sastanka uz konsultacije sa zamjenikom i sekretarijatom Grupe – Kancelarijom za održivi razvoj, uređivanje newsletter-a i koordinisanje svih drugih aktivnosti.

Predsjedavajuća institucija imaće **zamjenika/cu** koji će biti izabran na isti način i za isti period, čije će glavno zaduženje biti **izrada izvještaja** zajedno sa predsjedavajućom institucijom.

Predstavnik/ica Kancelarije za održivi razvoj obavljaće ulogu sekretara Grupe, i u tom svojstvu organizuje i priprema sastanke Grupe, i vodi Zapisnik.

Odgovornost za sve odluke i rad zajednička je za cijelu Grupom.

Član 3.

FINANSIJSKA NADOKNADA ZA UČEŠĆE U GRUPI

Akcionim planom nije predviđeno finansiranje radnih tijela koja će raditi na njegovom sprovođenju. Međutim, Kancelarija za održivi razvoj će preuzeti sledeće korake:

1. Donijeti **Rješenje o formiranju Interresorske grupe za komunikaciju održivog razvoja**;
2. U Rješenju će biti navedeno da će se naknada za rad Interresorske grupe utvrditi posebnim propisima koje će svaka pojedinačna institucija donijeti za svoje službenike/ice;

3. Na osnovu člana 2, stav 2 *Odluke o kriterijumima za utvrđivanje visine naknade za rad članova radnih tijela i timova ili drugog oblika rada*, nadležni u resornim ministarstvima da donesu odluku o nadoknadi za svoje službenike/ice.

Član 4.

ZAKAZIVANJE I ODRŽAVANJE SASTANKA

Sastanak Grupe se zakazuje **svakih 15 dana**, odnosno **svakog drugog četvrtka u mjesecu**. Poziv za sastanak se dostavlja najkasnije *sedam dana* prije dana određenog za održavanje sastanka, dok se pripremni materijali šalju članovima putem e-maila najkasnije *dva dana* prije zakazanog datuma, kada je i rok za obavještanje o svakom odstupanju od fiksnog termina tj. odlaganju sastanka. Poziv za sastanak dostavlja se elektronskim putem, čime se daje primjer i doprinos očuvanju životne sredine i doprinos postizanju održivog razvoja.

Poziv sadrži: predlog dnevnog reda, mjesto i vrijeme održavanja sjednice, eventualne dodatne materijale. Za izradu dnevnog reda zadužena je predsjedavajuća institucija, dok Kancelarija, kao sekretarijat ovog tijela, ima zaduženje njegove distribucije.

Izuzetno, sastanak Grupe može se sazvati i u roku kraćem od roka iz stava 1 ovog člana, a materijal dostaviti neposredno prije ili na samom sastanku.

Član 5.

ODSUSTVO SA SASTANKA

Član/ica koji je **spriječen da prisustvuje sastanku** dužan je da o tome blagovremeno, a **najkasnije dan pred održavanje sastanka**, obavijesti Kancelariju za održivi razvoj nekim od sredstava komunikacije (e-mail, fax).

Član 6.

MOGUĆNOST UKLJUČIVANJA DRUGIH LICA U RAD GRUPE

Sastanku Grupe, po pozivu, mogu prisustvovati i učestvovati u radu i druga lica, bez prava odlučivanja.

Član 7.

ULOGA MEDIJA U RADU GRUPE

Sastanci Grupe su, po pravilu, **zatvoreni za javnost**.

Grupa može, na predlog jedne trećine članova/ica, odlučiti da sastanak Grupe bude otvoren za javnost i da predstavnici medija mogu da prate njen rad.

Član 8.

NAČIN DONOŠENJA ODLUKA

O predlogu odluke, zaključka ili drugog akta **odlučuje se glasanjem**. Prije glasanja, predsjedavajući/a utvrđuje tekst predloga akata u vezi sa pojedinom tačkom dnevnog reda.

Pravo da glasaju imaju samo članovi/ice Grupe. Grupa, po pravilu, odluke donosi konsenzusom.

U slučaju **kada konsenzus nije moguć**, odluka se donosi **većinom prisutnih članova/ica**. Glasanje je javno, ukoliko Grupa ne odluči da se o pojedinom predlogu glasa tajno.

Izuzetno, kada je neophodno da se o nekom pitanju donese pojedinačna odluka do određenog roka, a nema mogućnosti da se u tom roku održi sjednica radi odlučivanja o tom pitanju, predsjedavajući/a može odlučiti da se članovi/ice izjasne na pogodan način (putem telefona ili e-maila) bez održavanja sjednice, o predlogu odluke.

Poslije završenog glasanja, predsjedavajući/a Grupe utvrđuje rezultat glasanja i objavljuje da li je predlog o kome se glasalo usvojen ili nije usvojen. Informacija o donošenju odluke se unosi u Zapisnik.

Član 9.

IZRADA ZAPISNIKA SA SASTANKA

Shodno članu 2, **Kancelarija za održivi razvoj vodi zapisnik** o radu Grupe.

Zapisnik sadrži: mjesto, datum i vrijeme početka i završetka sastanka; ime predsjedavajućeg/e i imena prisutnih i odsutnih članova/ica Grupe; imena ostalih prisutnih lica; dnevni red sastanka; usvojene predloge i donijete odluke, zaključke, rezultate glasanja kao i druge podatke bitne za rad Grupe.

Zapisnik se dostavlja članovima/icama Grupe **najkasnije nedelju dana** od završetka sastanka. Zapisnik se verifikuje e-mail komunikacijom.

Član 10.

PROMJENA DNEVNOG REDA I PREKID SASTANKA

Članovi/ice Grupe mogu (većinom glasova prisutnih) odlučiti o tome da se pojedina **pitanja skinu sa dnevnog reda** i iznesu na rješavanje na narednom sastanku.

Predsjedavajući/a može odlučiti da se **sastanak prekine** ako se u toku rada ne mogu rješavati sva pitanja iz dnevnog reda, i ukoliko to zahtijeva većina prisutnih članova/ica, ili iz drugih opravdanih razloga. U tom slučaju će se odmah utvrditi vrijeme (datum i čas) kada će se sastanak nastaviti.

Član 11.

MOGUĆNOST FORMIRANJA UŽIH TIMOVA U OKVIRU RADNE GRUPE

Ukoliko se ukaže potreba, postoji **mogućnost formiranja užih timova** u okviru ove radne grupe, čiji rad bi bio fokusiran na određenu temu ili bi imao za cilj određeni zadatak.

ANEKS 2

POSLOVNIK O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA IMPLEMENTACIJU KOMUNIKACIONE STRATEGIJE ODRŽIVOG RAZVOJA

Član 1.

MANDAT RADNE GRUPE

Koordinaciono tijelo za implementaciju Komunikacione strategije održivog razvoja (u daljem tekstu: „Koordinaciono tijelo“ ili „Tijelo“) predstavlja **jedan od ključnih elementa** institucionalnog okvira za sprovođenje Komunikacione strategije održivog razvoja (KSOR). Tijelo ima sljedeće zadatke i nadležnosti:

- Održava sastanake posvećene koordinaciji i operativnoj razradi komunikacionih aktivnosti jednom mjesečno;
- Obavezno se sastaje uoči sjednica Savjeta kojem prezentira četvoromjesečne izvještaje o radu;
- Predlaže Savjetu godišnje akcione planove;
- Podnosi Savjetu godišnje izvještaje o implementaciji Strategije, kao i izvještaje o implementaciji godišnjih akcionih planova.

Koordinaciono tijelo je pod direktnom nadležnošću Nacionalnog savjeta za održivi razvoj (u daljem tekstu: NSzOR, Savjet), kojim predsjedava premijer Crne Gore, a čine ga predstavnici različitih društvenih struktura, uključujući državne institucije, biznis i nevladin sektor, akademski i nezavisni stručnjaci.

Član 2.

PREDSJEDAVANJE RADNOM GRUPOM

Koordinaciono tijelo će imati **rotirajuće predsjedavanje**. Kako bi se obezbijedio kontinuitet u njegovom radu, ustanovljeno je da će svaki član/ica predsjedavati tokom **četiri uzastopna sastanka** Koordinacionog tiela.

Svi članovi/ice mogu samostalno kandidovati svoju instituciju za predsjedavanje, a ukoliko se ovim putem ne dođe do predloga, uzima se abecedni red prezimena članova/ica grupe, dok se usvajanje predloga vrši se prostom većinom.

Glavna zaduženja predsjedavajuće institucije u datom periodu su: osmišljavanje dnevnog reda, zakazivanje i vođenje sastanka uz konsultacije sa zamjenikom i sekretarijatom Tijela – *Odjeljenje za podršku Nacionalom savjetu za održivi razvoj u Ministarstvu održivog razvoja i turizma* (u daljem tekstu: „Odjeljenje“), kao i izvještavanje Savjeta o učinku Interresorske grupe.

Predstavnik/ica Odjeljenja obavljaće ulogu sekretara Tijela, i u tom svojstvu organizuje i priprema sastanke Tijela, i vodi Zapisnik.

Odgovornost za sve odluke i rad zajednička je za cijelo Tijelo.

Član 3.

FINANSIJSKA NADOKNADA ZA UČEŠĆE U TIJELU

Akcionim planom nije predviđeno finansiranje radnih tijela koja će raditi na njegovom sprovođenju. Međutim, Odjeljenje će preuzeti sledeće korake:

1. Podnijeti Vladi na usvajanje **Odluku o formiranju Koordinacionog tijela za implementaciju Komunikacione strategije održivog razvoja**;
2. U Odluci će biti predloženo da će se, u zavisnosti od odluke Nacionalnog savjeta za održivi razvoj, naknada za rad Koordinacionog tijela ili utvrditi posebnim propisima koje će svaka pojedinačna institucija donijeti za svoje službenike/ice ili da će finansiranje rada grupe biti pokriveno kroz budžetska sredstva Savjeta;

Član 4.

ZAKAZIVANJE I ODRŽAVANJE SASTANKA

Sastanak Tijela se zakazuje **drugog četvrtka u mjesecu, s početkom u 12 časova**. U vanrednim slučajevima, predsjedavajući/a može odlučiti da se sastanak pomjeri za naredni četvrtak u isto vrijeme, ili da se aktivnosti tog mjeseca obave elektronskim putem.

Poziv za sastanak se dostavlja najkasnije *sedam dana* prije dana određenog za održavanje sastanka, dok se pripremni materijali šalju članovima putem e-maila najkasnije *dva dana* prije zakazanog datuma, kada je i rok za obavještanje o svakom odstupanju od fiksnog termina tj. odlaganju sastanka. Poziv za sastanak dostavlja se elektronskim putem, čime se daje primjer i doprinos očuvanju životne sredine i doprinos postizanju održivog razvoja.

Poziv sadrži: predlog dnevnog reda, mjesto i vrijeme održavanja sjednice, eventualne dodatne materijale. Za izradu dnevnog reda zadužena je predsjedavajuća institucija, dok Odjeljenje, kao sekretarijat ovog tijela, ima zaduženje njegove distribucije.

Izuzetno, sastanak Tijela može se sazvati i u roku kraćem od roka iz stava 1 ovog člana, a materijal dostaviti neposredno prije ili na samom sastanku.

Član 5.

ODSUSTVO SA SASTANKA

Član/ica koji je **spriječen da prisustvuje sastanku** dužan je da o tome blagovremeno, a **najkasnije dan pred održavanje sastanka**, obavijesti Odjeljenje nekim od sredstava komunikacije (e-mail, telefon, fax).

Član 6.

MOGUĆNOST UKLJUČIVANJA DRUGIH LICA U RAD TIJELA

Sastanku Tijela, po pozivu, mogu prisustvovati i učestvovati u radu i druga lica, bez prava odlučivanja.

Član 7.

ULOGA MEDIJA U RADU TIJELA

Sastanci Tijela su, po pravilu, **zatvoreni za javnost**.

Tijelo može, na predlog jedne trećine članova/ica, odlučiti da sastanak Tijela bude otvoren za javnost i da predstavnici medija mogu da prate njen rad.

Član 8.

NAČIN DONOŠENJA ODLUKA

O predlogu odluke, zaključka ili drugog akta **odlučuje se glasanjem**. Prije glasanja, predsjedavajući/a utvrđuje tekst predloga akata u vezi sa pojedinom tačkom dnevnog reda.

Pravo da glasaju imaju samo članovi/ice Tijela. Tijelo, po pravilu, odluke donosi konsenzusom. U slučaju **kada konsenzus nije moguć**, odluka se donosi **većinom prisutnih članova/ica**. Glasanje je javno, ukoliko Tijelo ne odluči da se o pojedinom predlogu glasa tajno.

Izuzetno, kada je neophodno da se o nekom pitanju donese pojedinačna odluka do određenog roka, a nema mogućnosti da se u tom roku održi sjednica radi odlučivanja o tom pitanju, predsjedavajući/a može odlučiti da se članovi/ice izjasne na pogodan način (putem telefona ili e-maila) bez održavanja sastanka.

Poslije završenog glasanja, predsjedavajući/a Grupe utvrđuje rezultat glasanja i objavljuje da li je predlog o kome se glasalo usvojen ili nije usvojen. Informacija o donošenju odluke se unosi u Zapisnik.

Član 9.
IZRADA ZAPISNIKA SA SASTANKA

Shodno članu 2, **Odjeljenje vodi zapisnik** o radu Tijela.

Zapisnik sadrži: mjesto, datum i vrijeme početka i završetka sastanka; ime predsjedavajućeg/e i imena prisutnih i odsutnih članova/ica Tijela; imena ostalih prisutnih lica; dnevni red sastanka; usvojene predloge i donijete odluke, zaključke, rezultate glasanja kao i druge podatke bitne za rad Tijela.

Zapisnik se dostavlja članovima/icama Tijela **najkasnije nedelju dana** od završetka sastanka. Zapisnik se verifikuje e-mail komunikacijom.

Član 10.
PROMJENA DNEVNOG REDA I PREKID SASTANKA

Članovi/ice Tijela mogu (većinom glasova prisutnih) odlučiti o tome da se pojedina **pitanja skinu sa dnevnog reda** i iznesu na rješavanje na narednom sastanku.

Predsjedavajući/a može odlučiti da se **sastanak prekine** ako se u toku rada ne mogu rješavati sva pitanja iz dnevnog reda, i ukoliko to zahtijeva većina prisutnih članova/ica, ili iz drugih opravdanih razloga. U tom slučaju će se odmah utvrditi vrijeme (datum i čas) kada će se sastanak nastaviti.

Član 11.
MOGUĆNOST FORMIRANJA UŽIH TIMOVA U OKVIRU RADNE GRUPE

Ukoliko se ukaže potreba, postoji **moгуćnost formiranja užih timova** u okviru ove radne grupe, čiji rad bi bio fokusiran na određenu temu ili bi imao za cilj određeni zadatak.